

NORGES HØYESTERETT

Den 16. desember 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Ringnes, Bergh og Stenvik i

HR-2024-2304-U, (sak nr. 24-170212STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Lars Faye Gjertsen Ree)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse for kroppsskade.
- (2) A ble 4. desember 2023 tiltalt for overtredelse av straffeloven § 273 (kroppsskade).
Grunnlaget for tiltalen er:

«Lørdag 30. juli 2022 ca. kl. 23.50 i ----gata i X, slo han B en gang i hodet med knyttet hånd slik at han pådro seg ett tre cm langt kutt over venstre øye som måtte syes med seks sting.»
- (3) Agder tingrett avsa 13. mars 2024 under dissens dom med slik slutning:

«I. A, født 00.00.1970, frifinnes for tiltalebeslutning av 04.12.23.

II. A, født 00.00.1970, frifinnes for krav om erstatning og oppreisningserstatning fra B.

III. Sakskostnader idømmes ikke.»
- (4) Tingretten tok samtidig stilling til et krav fra A om avvisning av straffesaken fordi den må anses som henlagt. Tingretten fattet enstemmig beslutning med slik slutning:

«Politimesteren i Agders tiltalebeslutning av 04.12.23 blir ikke å avvise, og sak 23-188824MED-TAGD/TKRI for Agder tingrett fremmes til behandling.»
- (5) Påtalemyndigheten anket over bevisvurderingen under skyldspørsmålet. A innga avledet anke over avvisningsspørsmålet.
- (6) Agder lagmannsrett besluttet å fremme saken og avsa 23. august 2024 dom med slik slutning:

- «1. A, født 00.00.1970, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273 til fengsel i 90 –nitti– dager som i sin helhet gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år i samsvar med straffeloven § 34 flg.
- 2. A, født 00.00.1970, dømmes til å betale erstatning med kr 3593 – tretusenfemhundreognittitre – og oppreisning med kr 15 000 – femtentusen – til B innen 2 – to – uker fra dommens forkynning.»

- (7) A har anket til Høyesterett. Han har skrevet at anken gjelder saksbehandlingen og avvisningsspørsmålet. I støtteskrivet fra forsvarer er det anført at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle. Det er uklart hva lagmannsretten har lagt til grunn om omfanget av volden som tiltalte ble utsatt for i forkant av hans slag. Dette har betydning for om vilkårene for nødverge er oppfylt og reiser tvil om forsvarligheten av domfellelsen. At tiltalte har bedt om flere etterforskningskritt, taler dessuten mot hans skyld, og det har skapt bevis tvil at politiet har unnlatt å foreta etterforskningskrittene. Dette er ikke kommentert av lagmannsretten. Det er lagt ned slik påstand:

«Agder lagmannsretts dom i sak nr. 24-058250AST-ALAG oppheves.»

- (8) *Påtalemyndigheten* har gitt merknader til anken. Det er anført at lagmannsrettens domsgrunner ikke er mangelfulle. Politiet har gjennomført de etterforskningskrittene tiltalte ba om. Anmodningen om etterforskningskritt taler heller ikke mot domfellelse, og det er ingen saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ikke har kommentert dette. Det var riktig ikke å avvise straffesaken. Påtalemyndigheten ber om at anken nektes fremmet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten og domfelt i lagmannsretten. Han har derfor ankerett til Høyesterett. Dette innebærer at anken bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Beslutningen om å nekte anken fremmet skal i så fall begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) A anfører at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle ved vurderingen av om han handlet i nødverge.
- (11) Etter straffeprosessloven § 40 fjerde ledd skal domsgrunnene «angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering». I Rt-2011-172 avsnitt 29 er dette presisert slik at retten må redegjøre for «hvorfor et bestemt bevisresultat legges til grunn». Det som først og fremst kreves, er at det blir redegjort for «de springende – dvs. sentrale – punkter ved bevisvurderingen, og kort angitt hva som har vært avgjørende».
- (12) Ved frifinnelse i tingretten og domfellelse i lagmannsretten må det gjøres nærmere rede for bevisvurderingen i tilknytning til de omstendighetene der lagmannsretten har konkludert annerledes enn tingretten. For at en mangelfull begrunnelse skal føre til opphevelse av dommen, må sentrale punkter i bevisvurderingen bli stående uforklart, jf. HR-2024-1874-U avsnitt 16 med videre henvisninger.
- (13) A ble frifunnet i tingretten fordi flertallet ikke kunne utelukke at tiltalte opplevde seg utsatt for et angrep som han måtte forsvare seg mot, slik at det forelå en nødvergesituasjon, jf. straffeloven § 18 første ledd bokstav a. Flertallet mente videre at tiltaltes handling ikke

gikk utover det som var nødvendig for å avverge angrepet, jf. § 18 første ledd bokstav b, og at den heller ikke gikk åpenbart utover det som var forsvarlig, jf. bokstav c.

- (14) Lagmannsretten har derimot kommet til at det ikke er grunnlag for frifinnelse på grunn av nødverge. Etter å ha redegjort for hendelsesforløpet og påpekt at tiltalte skal bedømmes ut fra sin egen oppfatning av situasjonen – likevel slik at det ses bort fra uvitenhet og misforståelser som skyldes selvforskyldt rus – sier lagmannsretten:
- «Lagmannsretten finner etter bevisførselen å kunne utelukke at tiltalte objektivt sett var i en situasjon hvor han var under et ulovlig angrep fra fornærmede, og at han heller ikke i subjektivt henseende og bedømt som edru oppfattet det slik. Selv om det legges til grunn at tiltalte opplevde situasjonen i køen slik han framstiller det, finner lagmannsretten uansett at slaget bedømt som en forsvarshandling gikk lenger enn det som var nødvendig, og at handlingen åpenbart gikk ut over hva som var forsvarlig i den aktuelle situasjonen, jf. straffeloven § 18 bokstav b og c.»
- (15) Dette må forstås slik at lagmannsretten kom til at det ikke forelå en nødvergesituasjon etter straffeloven § 18 første ledd bokstav a. Videre kom lagmannsretten til at heller ikke vilkårene i § 18 første ledd bokstav b eller c er oppfylt. Lagmannsrettens dom bygger altså på at frifinnelse på grunn av nødverge er utelukket av flere grunner.
- (16) I det følgende redegjør lagmannsretten nærmere for bevisvurderingen. Det fremgår her at lagmannsretten fant grunnlag for å utelukke deler av tiltaltes forklaring ved vurderingen av om det forelå en nødvergesituasjon etter straffeloven § 18 første ledd bokstav a. På dette punktet kom lagmannsretten til et annet bevisresultat enn tingrettens flertall. Når domsgrunnene leses i sammenheng, fremgår det tilstrekkelig klart hvorfor lagmannsretten vurderte bevisene annerledes. Ankeutvalget kan ikke se at sentrale punkter i bevisvurderingen blir stående uforklart.
- (17) Ved vurderingen av om vilkårene i straffeloven § 18 første ledd bokstav b og c er oppfylt, har lagmannsretten basert seg på tiltaltes forklaring, slik det fremgår av sitatet ovenfor. På disse punktene ble bevisvurderingen således ikke avgjørende.
- (18) A har videre anført at lagmannsretten ikke har kommentert hans anmodning om ytterligere etterforskningsskritt, blant annet innhenting av overvåkningsvideo og avhør av vaktene på stedet. Selv om slike bevis muligens kunne bidratt ytterligere til å belyse om det forelå en nødvergesituasjon, kan det ikke få avgjørende betydning ettersom lagmannsretten har kommet til at vilkårene i straffeloven § 18 første ledd bokstav b og c ikke er oppfylt selv om tiltaltes forklaring legges til grunn. En annen vurdering av om det forelå en nødvergesituasjon etter § 18 første ledd bokstav a, ville derfor uansett ikke ledet til et annet resultat.
- (19) A har også anket over avvisningsspørsmålet, men uten å gi en nærmere begrunnelse. Ankeutvalget kan ikke se at det hefter noen feil ved lagmannsrettens beslutning om å fremme saken.
- (20) Etter dette finner Høyesteretts ankeutvalg det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.
- (21) Ankeutvalget er videre kommet til at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor denne saken. Det er heller ikke av andre grunner særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett. Den blir derfor nektet fremmet, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.

(22) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Are Stenvik
(sign.)